

HASHI

橋

HASHI 1/1979 (ensinumero). Julkaisija: Japanilaisen Kulttuurin Ystävät. Yhdistyksen johtokunta: pj Kai Nieminen (322 135), vpj Junichiro Okura (463 816), siht Terella Gonneau (785 877), Jan Blomstedt, Tadaaki Kawata, Akiko Meguro, Veikko Polameri, Timo Rajakangas, Keiko Yoshizaki.

Toimituskunta: päätoimittaja Jan Blomstedt (444 668), Tadaaki Kawata, Akiko Meguro, Veikko Polameri, Timo Rajakangas, Kaarlo Voionmaa.

(Lehden nimen kanji-merkein kirjoittanut suurlähettiläs T.Hitomi.)

Japanilaisen kulttuurin ystävä

Käsillä on yhdistyksemme jäsenlehdren avausnumero, joka toimikoon paitsi elonmerkkinä ja kirjallisena kädenojennuksena kentän - siis kunnioitetun lukijan - suuntaan myös nimessään kiteytyvän tarkoituksen alleviivauksena. Lehden nimi HASHI tarkoittaa siltaa - ja siltaahan tarkoituksemme on rakentaa, niin omalta osaltamme, omine voimienne, kuin myös yhdessä muiden yhdistysten ja yksilöiden kanssa, jotka tunnustautuvat Japanin ystäviksi.

Suurlähettiläs Hitomin järjestämässä uuden vuoden tapaamistilaisuudessa esieioivat kolmen japanilaismielisen seuran puheenjohtajat rinta rinnan ja esittivät tervehdyssanansa. Yhdistyksemme puheenjohtaja Kai Nieminen suoritti epäiuvuloja hälventävän kumarruksen Suoma-

lais-japanilaisen yhdistyksen ja Nippon-klubin suuntaan: emme toivo keskinäistä kilpailua, vaan yhteisen asian - Japanin tuntemuksen - edistymistä monimuotoisella pohjalla, sovussa ja työnjaossa.

Millaiset olisivat oman yhdistyksemme kasvot? Se riippuu viime kädessä tietenkin jäsenkunnasta, jonka ideoita ja aloitteita yhdistyksemme jaostojen - kirjallisuuden, kuvataiteen, musiikin jne. sektorien - on määrä kanavoida ja jopa muuttaa sanoista teoiksi.

Mutta eräät yleisperiaatteet ovat toki olleet jo alun alkaen yhdistyksen perustajien mielissä. Näihin perusajatuksiin on ankkuroitunut asiasta kiinnostuneille osoitettu haaste ja vetoisuus.

On haluttu lähestyä nuoria ihmisiä. On haluttu keskittyä ennen

muuta kulttuurikysymyksiin. On haluttu järjestää yhdistyksen toiminta temaattiselle pohjalta: alustukset, keskustelut, asioiden opiskelu ja tutkiminen yhdessä olisivat toiminnan sieluna. Ja lisäksi: on haluttu välttää turhaa virallisuutta, sallia jännitteettömän, liennytyksellisen ja kotoisen ilma-
piirin vallita.

Toiminnesta jäsenet saavat tiedon kiertokirjeitse. Koska resurssit eivät vielä toistaiseksi riitä tämän lehden säännölliseen julkaisemiseen ja monipuoliseen kehittämiseen, tulee tiedotuksen painopiata olemaan kirjepostissa. Jäsenkirjeestä pyritään tekemään elävä ja ilmeikäs, molemminpuoliseen informaationvaihtoon pohjautava yhdyside johto- ja jäsenkunnan välillä.

HASHI-lehteä on viimeisten suunnitelmien mukaan kuitenkin tarkoitus julkaista tämän vuoden lopulla ns. vuosinumerona, kokoava ja laajasisältöinen - sallitta-

neen sanoo - laatu-julkaisu. Hyvä olisi, jos se leviäisi avaralti myös jäsenkunnan ulkopuolelle, kuin veteen heitetyn kiven laajenevat kehät. Japanissakin on tietävästi toimistamme kiinnostuneita Suomen ystäviä. Ja eikö vain löydykin asianharrastajia myös Helsingin ja Uudenmaan ulkopuolelta? Muualta Skandinaviasta? Muualta Euroopasta?

Kukin jäsen voi osaltaan työskennellä yhdistyksen ja sen lehden kehityksen hyväksi. Jäsenhankinta on yksi tapa. Mutta on tietenkin syytä muistaa, että haluamme aktiivisia, todella kiinnostuneita jäseniä. Asiantuntemattomuus sinänsä ei ole ylittämätön este, kunhan siitä pyritään eroon. Ja siinä pyrkimyksessä yhdistyksemme koettaa parhaansa mukaan olla apuna ja tukena.

JAN BLOMSTEDT

AITO JAPANILAINEN RUOKAILURAVINTOLA

YOKOHAMA

TEHTAANKATU 21

HELSINKI

PUH. 629 449

Avoimna ark. 11.00 - 23.00

Pyh. ja la. 12.00 - 20.00

**irashai
tervetuloa!**

会 員 各 位

ここに我々の会の会報、創刊号をお届け致します。

この会、自らの立場、並びに他の日本との友好を目的とする、会及び個人、と共にかけ橋を築くことが目的でありますので、会報の名は「橋」と致しました。

我々はフィン・日協会、あるいは日本クラブと懇い合うことを目的とせず、活動分野の分担の可能性を信じ、独自の性格を強調したいと思ひます。それがいかなるものかということは本質的には会員各自とその活動にかかっております。しかしながら、うる基本的な方針はもちろんすでに創設の会出席者の心の中にもありました。

若い人々との交り、文化に専心すること、主題を決めて話し合いをもつ、不要な形式主義を避けること。

会の活動については通知状によって各会員にお伝えします。現在のところ、本会報の定期刊行のためには資金不十分であります。これらの通知状をもって、役員及び一般会員相互間の生き活きとした意志の交流に努めきずなどとしていきたいと思ひます。年末には雑括のかつ幅広い内容を持った年鑑「橋」を発表いたします。

諸君の中で良いアイデア、企画をお持ちの方は是非とも本会会長 Kai Nieminen または、本誌編集部まで御連絡の勇を奮われることを切に望みます。力を合せた活動により、以前にも増してより強力なかけ橋を築けるものと信じてやみません。

編 集 長 Jan Blomstedt

編集部連絡先

Jan Blomstedt, Ruusankatu 4 A 21, Hki 25, p. 444668
 Kai Nieminen, Telakuja 2 A 1, Hki 95, p. 322135
 Tadaaki Kawata, Matinkatu 20 A 10, Espoo 23, p. 8033015
 Akiko Meguro, Mannerheimintie 47 B 45, Hki 25, p. 419100

(翻訳 入間野 大倉 松原 柴山 大谷)

Veikko Polameri on suomalaisen nykyjapanologian johtavia nimiä. 24.11.1978 Polameri alusti Japanilaisen Kulttuurin Ystävät-yhdistyksen ensimmäisessä teemaillassa. Seuraava on referaatti hänen alustuksestaan, referoijana J.Blomstedt.

Suomalaisen Japanin-tutkimuksen vaiheita

Käsitteenä japanologia, Japanin tutkimus, on ulkomaalaisten luoma ja sillä voidaan käsittää eri asioita: 1) kaiken sen tutkimista, mikä liittyy Japaniin, 2) pelkästään akateemista Japanin tutkimusta tai 3) pelkästään japanilaisen kulttuurin tutkimista.

Tässä käsite sulkee piiriinsä kaiken Japaniin liittyvän harrastuksen. On huomattava, että intressit ovat vaihdelleet eri maissa. Meillä Suomessa on operoitu pääasiassa harrastelijatasolla (mikä taso tuntuu nykyinäymin olevan luontevasti yhdistettävissä yhdistykseemme pyrkimyksiin), akateeminen orientalistiikka on meillä jäänyt vielä lapsipuolen asemaan.

Varhaisimmat Japania koskevat tiedot Suomessa julkaistiin tietä-

västi Turun Wiikko-Sanomissa vuonna 1821. Ensimmäiset yleiskatsaukset saatiin sitten vähitellen 1850-luvulla lehdistön seuratussa Matthew Perryn johtaman valtuuskunnan neuvotteluja ja Japanin avautumisen vaiheita.

Toisessa yhteydessä olen pyrkinyt osoittamaan, että Erik ja Adam Laxman, isä ja poika, jotka 1700-luvun lopulla loivat suhteet Venäjän ja Japanin välille, eivät asiallisesti ottaen olleet suomalaisia kansallisuudeltaan enempää kuin tieteenhistoriallisestikaan.

Ensimmäinen Japanissa käynyt suomalainen näyttää olleen Nahodkan kuvernementtiä hoitanut hallintovirkailija K.H.F.Furuhjelm (1830 - 1871), joka ennätti käydä Japanissa juuri ennen Meiji-reastauraa-

tiota. Hänen Nagasakissa aloittamansa matkapäiväkirja (joka nykyään on tallella Valtionarkistossa) vuodelta 1866 on ajankohtansa vuoksi merkittävä. Suomalaiselle Japanin-tuntemukselle ei Furu-hjelmin matkalla kuitenkaan ollut havaittavaa merkitystä.

Kokonaiskuva alkoi hahmottua vasta 1850-luvulla Amerikan laivaston edetessä.

Furuhjelmia seuranneet kuuluisat suomalaiset Japanin-kävijät, kuten tutkimusmatkailija A.E. Nordenskiöld (1832 - 1901), kielten-tutkija Oscar Nordqvist (1858 - 1901), ja poliittisten suhteiden luoja Konni Zilliacus (1855 - 1934), ovat kaikki kuuluneet Suomen ruotsinkieliseen väestönsosaan.

Nordenskiöldin Vegan retkikunta merkitsi suomalaiselle japanologialle tavallaan alkuetappia - tietyvästi juuri Nordenskiöld on ensimmäisenä käyttänyt sanaa "japanolgi". Häneltä kuitenkin puuttui kielellinen kontakti maahan, ja hänen havaintonsa ovat lähinnä maantieteellistä lajia. Retkellä mukana ollut Nordqvist julkaisi sittemmin puolestaan kirjan 'Dai Nipon eller Japan'. Teos ei kyläkään perustunut ensi käden tietoihin, eikä Nordqvist näin ollen ollut varsinainen Japanin-tutkija.

Zilliacus oleskeli Japanissa 1890-luvulla ja loi suhteita japanilaisiin poliitikkoihin. Hänen toiminnallaan tuli sillä suunnalla olemaan kauaskantoinen merkitys.

Zilliacuksen myötä suomalainen japanologia astuu poliittiseen vaiheeseensa.

Zilliacus julkaisi 1897 - yhteistyössä japanilaisen taiteilijan kanssa - teoksen 'Japanesiska studier och skizzer'.

Suomenkielisen väestönsosan Japanin-suhteet alkoivat puolestaan vaati-mattomammissa merkeissä: kristillisen lähetystyön merkeissä vuonna 1900.

Huomattavinta kiinnostusta Japania kohtaan merkitsi Venäjän-Japanin sota. Välittömästi sen jälkeen julkaistiin Suomessa Japania koskevia kirjoja ja artikkeleita suhteellisesti enemmän kuin missään myöhemmässä vaiheessa. Voidaan puhua suoranaisestä japanismista.

Vuoden 1906 antia olivat muun muassa Johannes Linnankosken kirja 'Japani nyt ja ennen' sekä Meiji-kaudelta olevan Kenjiro Tokutomin romaanin käännös 'Kyyneleitä'.

Hieman aikaisemmin oli ilmestynyt tietokirjallinen, japanista käännetty Buddhan elämäntarina. Kääntäjänä oli Alfred Wellroos, joka matkusti ensimmäisenä suomalaisena lähetyssearnaajana Japaniin 1900.

Näin alkaa siis hahmottua suomalaisen japanologian kahtiajako: on toisaalta suomenruotsalainen sivistyneistö kehittämässä poliit-

tisia suhteita Japaniin, toisaalta vähemmän näkyvä suomenkielinen piiri, jonka tutkimukset liittyvät lähetystyöhön.

Suomen itsenäistyttyä saatiin ensimmäinen Suomen lähettiläs Tokioon 1920: aasialaisten kielten tutkija G.J.Ramstedt (1873 - 1950). Häntä on pidettävä myös Suomen ensimmäisenä kansainvälisesti merkittävänä Japanin-tutkijana, Ramstedtin työ kehittyi olennaisesti Konni Zilliacuksen luomien suhteiden pohjalta.

Ramstedtin kielitieteellisiä julkaisuja on käytetty japanin kielen tutkimuksissa kautta maailman näihinkin asti, Ramstedt esitteli myös ensimmäisenä haiku- ja tankarunouden suomalaisille.

Ja edelleen huomionarvoista on, että Ramstedt edellytti japanologialta yhteistyötä suomalaisten ja japanilaisten välillä. Yhteistyö johti hänen aikanaan jopa siihen, että Helsingin yliopistossa toimi professori Tautomu Kuwakin johtama Japanilainen instituutti.

1940-luvun alussa toimineen Helsingin Yliopiston Japanilaisen Instituutin leima

Ramstedtin luoman tutkimusperinteen katkaisi toinen maailmansota. Kun suomalainen Japanin-tutkimus ei sen jälkeen ole saavuttanut asemaa yliopistollisella tasolla, on japanologia maassamme ollut lähinnä yksityisten henkilöiden harjoittamaa.

Tärkeä välittäjä on ollut esimerkiksi Marta Keravuori, joka erikoistui satuihin ja runouteen ('Nipponin satusetä kertoo' ja 'Kirsikankukkia') osallistuen itse jopa vuosittaisiin Keisarin tankarunokilpailuihin.

Yhdistyksemme ja sen puitteissa toimivan alan kirjaston perustaminen antanee puolestaan yllykkeitä jatkokehitykselle.

SANANLASKULLA SANDEN:

- Hajime wa daiji. - Alku on tärkein.
- Hashi naki kawa wa watararezu. - Sillatonta jokea ei ole ylittäminen.
- Zato mo Kyo e noboru. - Sokeakin lähtee Kiotoon.
- Amadare ishi wo ugatsu. - Sadepisarat syövyttävät tiensä läpi kiven.
- Doku kuwaba sara made neburu. - Jos syöt myrkyä, nuole silloin lautanenkin.

Veikko Polameri:

フィンランドにおける日本研究の歴史

最も初期の日本に関する情報は、フィンランドにおいては、1827年に Turun Wiikko-Sanomat 誌に発表されました。最初の日本についての概観は、その後1850年代、新聞及び雑誌が Matthew Perry の指揮する代表団の交渉及び日本の門戸開放をおいて伝えるに従って明らかになりました。

最初に日本を訪れたフィンランド人は、ナホトカの行政を担当していた行政事務官 K.H. Furuhjelm (1830-1871) であるようですが、彼は、明治維新の直前に日本に着き、1866年長崎でつけ始めた旅行記はこの意味でも重要であります。Furuhjelm の後、日本を訪れた著名なフィンランド人達、研究旅行家 A.E. Nordenskiöld (1832-1901)、言語学者 Oscar Nordqvist (1858-1925)、そして外交関係を打ち立てた Konni Zilliacus (1855-1824) は、スウェーデン語系フィンランド人達でした。フィンランド語系の国民の日本との関係は、1900年に細々とキリスト教伝道の形で始まりました。

日本に対する最大の興味を呼んだのは日露戦争で、フィンランドでは戦争直後日本に関する記事は、相対的にみてその後のいかなる時代よりも多く発表されました。

フィンランドが独立した後、1920年、最初のフィンランド大使、アジアの言語の研究家 G.J. Ramstedt (1873-1950) が東京に送られました。彼は又、フィンランドの最初の国家的に重要な日本研究者であるとみるべきでしょう。しかしながら、彼の始めた日本研究は第二次大戦によって途切れてしまい、その後大学の段階においても地位を得られず、フィンランドにおける日本研究は一時的に個人の行うところにとどまっておりました。

そんな訳で、フィンランド・日本文化友の会、及び、関係博物館の図書館の設立は、この状況にとって大きな改善を意味するものです。

(翻訳 大倉)

Japanilaisen ruuan ilta

Ravintola Yokohamassa 10. joulukuuta 1978

Kalan valmistuksen havaintoesitys: kala leikataan ja höystetään makein nauruin. - Kuva: Masaaki Hashimoto (Studio Masaaki).

... meitä siinä
 mielin kielin
 silmäyksillä,
 silmä kovana
 sylki norona -
 KALA LOHKONA!

(Runoilijana ansioitunut yhdistyksen puheenjohtaja ei luonnollisesti-
 kaan vastaa yo. tilannekuvauksesta. - Päätoimittaja.)